

Turvallisuus

31.1.2025

Asiakirjannumero

Valtorin tietotilinpäätös 2024

Julkinen tiivistelmä

1. Tietotilinpäätöksen tarkoitus

Valtorin tietotilinpäätös 2024 kuvaa Valtorin käytännön tietosuojatyötä ja vuoden aikana tapahtuneita tärkeimpiä asioita, muutoksia ja haasteita palvelukeskuksena. Tietotilinpäätöksen perustana ovat tietosuojavaltuutetun ohjeet, Valtorin tietosuojatoimintaa kuvaavat dokumentit, ohjeet sekä selosteet. Se toimii osoitevelvollisuuden todentamisen välineenä. Valtorissa tietotilinpäätös tehdään kerran vuodessa. Tietotilinpäätös kertoo sidosryhmille, että organisaatio pitää tärkeänä menettelytapojen rakentamista: miten tietosuoja toteutuu organisaation toiminnassa ja miten tietojenkäsittelyyn liittyvä riskienhallinta on toteutettu.

Vuonna 2024 on tehty 11 uutta vaikutustenarviointia (DPIA) ja päivitetty 3. Tietosuojavaltuutetun toimistolle ilmoitettuja henkilötietojen tietoturvaloukkauksia on ollut yhteensä 6. Tietosuojaosaamisen varmistamiseksi Valtorissa toteutetaan pakollisia tietoturvakursseja, turvallisuusklinikoita sekä kohdennettuja koulutuksia. Lisäksi tietotilinpäätöksessä käsitellään selostetta käsittelytoimista, henkilötietojen käsittelyn käyttötarkoituksia ja tietojen elinkaaren hallintaa. Tietotilinpäätös käsittelee myös rekisteröidyn oikeuksien toteuttamista Valtorissa sekä tietopyyntöjä ja niihin vastaamista.

2. Strategia tietosuojan viitekehyksessä

Valtorin tietosuojatyön tavoitteena on ollut toteuttaa lakisääteiset tehtävät sekä rekisterinpitäjänä että tietojenkäsittelijänä rekisterinpitäjän lukuun. Tavoitteeseen pääsemiseksi on pyritty toteuttamaan organisaatiossa sisäänrakennettua ja oletusarvoista tietosuoja, joka perustuu proaktiiviseen, riskilähtöiseen, ennaltaehkäisevään ja läpinäkyvään toimintaan. Tarkastelun kohteena on aina ensisijaisesti rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien toteutuminen.

Valtionhallinnossa tietosuojaan liittyvien roolien, vastuiden sekä velvoitteiden määrittelyistä näyttää olevan eriäviä näkemyksiä, jotka omalta osaltaan haastavat tietosuojatyötä. Valtorin roolia tietosuojassa ei välttämättä ole määriteltä nimenomaisesti, mikä on johtanut eriäviin tulkintoihin Valtorin tehtävistä ja roolista. Lisäksi toisistaan poikkeavat näkemykset voivat johtaa siihen, etteivät osapuolet tunnista henkilötietotyyppäjä samalla tavalla. Tulkinnat tuleekin selventää jo suunnitteluvaiheessa, ennen palveluiden käyttöönottoa. Yhteisesti sovitun taksonomian kautta syntyy tarkempi käsitys, onko siirrettävä tieto asiakkaan järjestelmän tuottamaan dataa vai järjestelmän itsensä tuottamaa dataa.

Valtorin tietosuojan hallintamalli perustuu ISO 27001 -standardissa kuvattuun malliin, josta se on muokattu viideksi osa-alueeksi vastaamaan paremmin Valtorin tarpeisiin.

Turvallisuus

31.1.2025

Asiakirjannumero

Kuva 1. Valtorin tietosuojan hallintamalli, johdettu ISO 27001 -standardista

3. Lainsäädäntö, strategiat ja sertifiointit

[Tietosuojat-asetus](#) on Valtorin tietosuojatoiminnalle keskeinen säädös. Siihen liittyy lisäksi Valtorin asiakkaita koskevia [toimialakohtaisia tietosuojasäädöksiä](#), joiden yhteensovittamisessa yhteisiin palveluihin on ollut haasteita. Valtorin tietosuojaroolien määritykseen on toivottu apua erityisesti ns. [Tori-lain \(1226/2013\) uudistamishankkeesta](#). Valtorilla ja sen asiakkailla on ollut tarve antaa Valtorille rekisterinpitäjän roolia erityisesti tietoturva-, valvonta-, ja lokienhallintapalveluissa.

Tietosuojatiimi toteuttaa tietosuojan tavoitteita käytännössä määrittelemällä ja dokumentoimalla tietosuojan roolit ja viestimällä niistä selkeästi sidosryhmille. Strategisena tavoitteena on myös tyytyväinen asiakas, jonka alatavoitteena on asiakastarpeisiin vastaavat palvelut. Lisäksi asiakkaiden kommentit asiakassopimuksen tietosuojaliitteelle käydään vuosittain läpi asiakastyöpajoissa.

Valtori on sertifioitu ISO 27001 -standardin mukaisesti ja tietosuojat on mukana sertifiointissa. Vaa-
timusten toteutuminen on arvioitu marraskuussa 2024 ja tietosuojatoiminta on läpäissyt arvioinnin.

4. Tietosuojatyön ja rekisteröidyn oikeuksien toteuttaminen Valtorissa

Valtori jatkoi vuosina 2023–24 tietasuojaan liittyvän dokumentaation kehittämistä. Tietosuojakor-
teilla, joiden kehitystyö on yhä käynnissä, asiakkaille on viestitty tuotteistettujen palveluiden keskei-
sistä riskeistä. Tietosuojan riskiperusteisia vaikutustenarviointeja (DPIA) kehitettiin prosessien ja työ-
kalujen osalta merkittävästi vuonna 2024 siirtymällä käyttämään Tietosuojavaltuutetun toimiston
DPIA-taulukkoa uusien arviointien osalta. Muita kehitettyjä dokumentteja ovat *Perusmuotoinen ris-
kien arviointi ja DPIA-tarvearvio* ja *Tietosuojan vaikutustenarviointiin (DPIA)* käytettävä dokumentti.

Palveluiden tietasuojaa on parannettu rekisteröityjen oikeuksia kuvaavien tietosuojalausekkeita ke-
hittämällä. Lisäksi on tehty EU:n yleisen tietosuojat-asetuksen vaatima sisäinen rekisteri, jonka ta-
voite on auttaa organisaatioita ymmärtämään Valtorissa kerättyjen tietojen käyttötarkoituksesta.

Turvallisuus

31.1.2025

Asiakirjannumero

Henkilötietojen käsittelyä on lisännyt ja monimutkaistanut lisäksi kolmannen osapuolen tiedot, pilviteknologian kehitys ja käyttöönotto.

Tietosuojaselosteita on kehitetty vuonna 2024 rekisterinpitäjän näkökulmasta, jotta ne sisältäisivät myös käsittelytoimet eivätkä ainoastaan Valtorin tuotteistettuja palveluita. Henkilötietojen käsittelijän roolin näkökulmalta tiedot saadaan palveluiden tietosuojakorteilta ja päivitetään vuosikellojen yhteydessä koontiselosteeseen.

Myös tietosuojaosaaminen osana kokonaisturvallisuutta on onnistunut hyvin vuonna 2024. Valtorin tietosuojatiimi on pyrkinyt tukemaan henkilöstöä pysyvillä tietosuojaan liittyvillä ohjemateriaaleilla, kuten v. 2023 julkaistulla tietosuojan käsikirjalla sekä intra-sivuilla. Tietosuojan käsikirjaan on kuvattu tietosuojaan liittyviä toimia, kuten sitä, kuinka toimitaan tietopyyntöjen ja omien tietojen tarkastamisessa tai tietojen korjaamisessa.

Rekisterinpitäjänä Valtori on huolehtinut vaatimustenmukaisesti rekisteröidyn oikeuksien toteutumisesta omien rekisteröityjensä osalta. Kaikki vuoden 2024 tietopyynnöistä eivät ole olleet Valtorin rekisteröityjen tekemiä vaan toiselle viranomaiselle tarkoitettuja. Nämä ovat Valtorissa ohjattu oikealle viranomaiselle. Valtorin kokonaisturvallisuuden tilannekuvaraportointia on kehitetty v. 2024 ja asiaa jalkautetaan tietosuojan osalta operatiivisella ja strategisella tasolla.

5. Pohdintaa tulevast

Vuodesta 2025 alkaen tietosuojan merkittävimmät haasteet tulevat todennäköisesti liittymään tekoälyn laajaan käyttöönottoon. Samalla EU:ssa on otettu käyttöön datasäädös, joka edistää datan jakamista ja käyttöä eri toimijoiden välillä, kunnioittaen samalla yksilöiden oikeuksia. Tekoäly käsittelee suuria määriä henkilötietoja, mikä mahdollistaa esimerkiksi automaattisen päätöksenteon. GDPR:n artikla 22 rajoittaa automaattista päätöksentekoa, joka voi vaikuttaa yksilöiden oikeuksiin. Tekoälyjärjestelmien kehittäminen ja käyttö vaatii huolellista suunnittelua, läpinäkyvyyttä sekä rekisteröityjen oikeuksien kunnioittamista.